

Wykład III

Koncepcja strategiczna

STRATEGIA OPERACYJNA

**(zadania strategiczne
systemu obronności)**

Punkt wyjścia strategii operacyjnej: SCENARIUSZE polityczno-strategiczne

- **Bazowe/operacyjne – do podstawowego planowania operacyjnego:**
 - kontynuacja agresji hybrydowej
 - wojna ograniczona (**poniżej progu wojny nuklearnej**)
- **Pozostałe/ewentualnościowe – do planowania ewentualnościowego:**
 - wojna totalna/nuklearna Rosji z Zachodem (**odstraszanie!!!!**)
 - „czarny łabędź” - **???**

Strategia kształtowania zewnętrznych filarów bezpieczeństwa

Aktywny udział w kształtowaniu NATO i UE zgodnie z polskimi interesami bezpieczeństwa:

- **OPCJA PODSTAWOWA:** Wzmacnianie NATO w jego podstawowej funkcji odstraszania i kolektywnej obrony, w tym przeciwhybrydowej, w warunkach II zimnej wojny (**NS i doktryna obrony uprzedzającej?**)
- **OPCJA EWENTUALNOŚCIOWA:** militaryzacja UE (**przejęcie zdolności operacyjnych NATO?**)
- **OPCJA OSTATECZNA:** nowy traktat bezpieczeństwa europejskiego (**na bazie „koalicji chętnych”**)

Redukowanie ryzyk dla NATO: „europeizacja”

- **Potrzeba wzmocnienia wiarygodności NATO w warunkach hybrydowej zimnej wojny, zwłaszcza w zakresie odstraszania**
- **Konieczność „europeizacji” NATO – materialna (nakłady, armie, przemysł) i operacyjna (zdolności do samodzielnego, bez szerokiego udziału USA, prowadzenia operacji)**
- **Reorganizacja (europeizacja) dowództw operacyjnych sojuszu?**
- **Transformacja w uzgodnieniu z USA (zagwarantowanie przez USA czasu potrzebnego na jej przeprowadzenie)**
- **Relacje NATO/UE – user/provider**

Wyzwania strategiczne NATO

- **Odstraszanie nuklearne na poziomie taktycznej broni atomowej w stosunku do rosyjskiej doktryny deeskalacji nuklearnej: amerykańskie rakiety bazowania lądowego?, poszerzenie Nuclear Sharing - udział Polski?**
- **Deklaracja politycznej woli obrony „każdego cala” terytorium: potrzeby strategiczne i możliwości polityczne przyjęcia konwencjonalnej doktryny obrony uprzedzającej???**

Militaryzacja UE: opcja alternatywna

- **W razie braku szans na uratowanie NATO, należy dążyć do wykorzystania w pełnowymiarowej roli obronnej UE przez jej **militaryzację**, organizując **Europejską Unię Obronną (EUO/EDU)****
- **Budowanie EUO/EDU według modelu NATO: armie narodowe (**nie armia europejska!**), wspólne dowództwa (przejęcie europejskiego „spadku” po NATO)**
- **Wzmocniona współpraca obronna jako polityczno-prawna ścieżka do EUO/EDU?**

Preserving Peace Defence Readiness Roadmap 2030

What is needed?

The White Paper for European Defence identified Europe's critical capability gaps.

The Readiness 2030 package unlocked up to €800 bn of investments.

This Roadmap, requested by the European Council, sets clear objectives and milestones for defence readiness by 2030.

What we propose

European Defence Flagships

Eastern Flank Watch

European Drone Defence initiative

European Air Shield

European Space Shield

Closing Capability Gaps

Member States form capability coalitions

Strengthening EU Defence Industrial Base

- Securing **resilience of supply chains**
- Tapping **full potential for defence innovation**
- Track **industrial capacity**

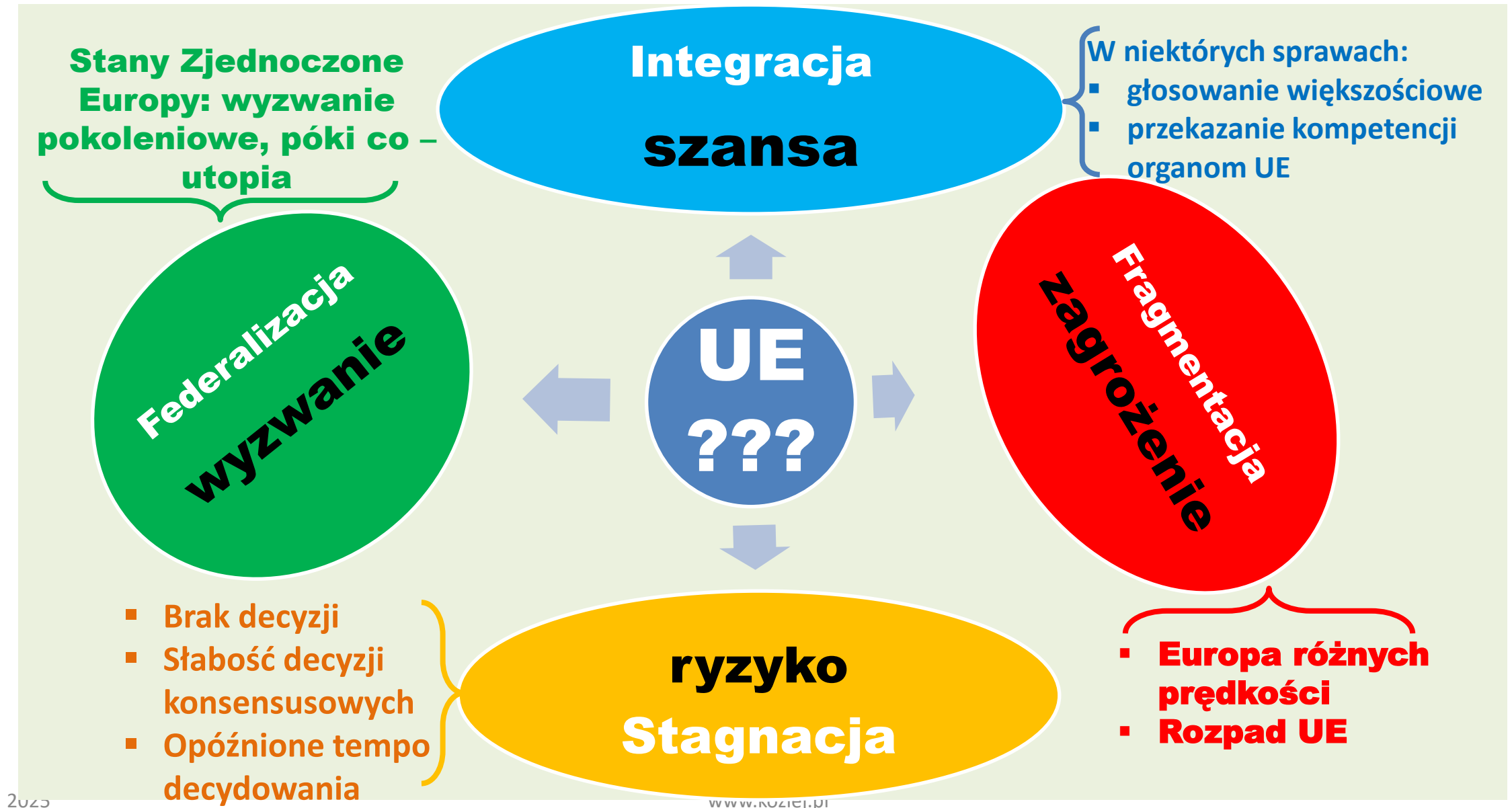
Boosting Defence Investment

- Simplifying European **defence market**
- Mobilising **private and public financing**
- **Military mobility area**

Standing firmly with Ukraine

Kwadryga dylematów strategicznych UE

Ostateczna opcja europejska:

nowy traktat obronny

- Gdyby nie udało się ani uratować NATO, ani uzyskać zgody w UE co do budowy EUO/EDU, to Europa stanęłaby przed koniecznością zawarcia przez zainteresowane tym państwa nowego europejskiego traktatu bezpieczeństwa
- W jego rezultacie mogłaby powstać analogiczna do dotychczasowego NATO **European Treaty Organization (ETO)**
- Jej załączkiem praktycznym mogłaby być np. „koalicja chętnych” na rzecz gwarancji bezpieczeństwa dla Ukrainy
- Przejęcie europejskiego „spadku” po NATO

Rodzaje narodowych działań strategicznych

1. Pogotowie (czujność, ubezpieczenie) strategiczne

- a) Współpraca sojusznicza i partnerstwa (**odstraszanie sojusznicze!**)
- b) Wywiad i kontrwywiad (**przeciwzaskoczenie!**)
- c) Przygotowania obronne (doskonalenie i **sygnalizacja** własnych zdolności i gotowości do adekwatnego [**uprzedzającego?**] reagowania)

2. Reagowanie kryzysowe i obrona przeciwhybrydowa (!!!)

- a) Międzynarodowe (dyplomacja, sankcje, udział w misjach i operacjach, wsparcie partnerów w kryzysie, manewry sojusznicze...)
- b) Odparcie agresji podprogowej – samodzielne lub sojusznicze (**problem sytuacji trudnokonsensusowych, dylematy „bliskoprogowych” operacji zbrojnych, odporność strategiczna społeczeństwa i państwa**)
- c) Odporność strategiczna państwa (informacyjna/kognitywna, żywotność)

3. Obrona (działania wojenne)

- a) Odparcie agresji ograniczonej – na własny kraj lub sojusznika (**z ryzykiem opóźnionej reakcji całego sojuszu i/lub „pata” w następstwie szantażu TBJ – doktryna deeskalacji nuklearnej**)
- b) Obrona przed agresją na pełną skalę – obrona sojusznicza od początku

Dylematy strategii sojuszniczej

- Doktryna polityczna: **obrona „każdego cala”** terytorium NATO; doktryna strategiczna **obrona uprzedzająca?**
- Monitorowanie kryzysu i wykrycie narastającego zagrożenia (**działania przeciwwzaskoczeniowe**) wywiad, rozpoznanie: działania narodowe, oceny sojusznicze
- Wzmożenie odstraszania (powstrzymywania, mitygowania): **operacja kontr-kryzysowa sił szybkiego reagowania**; podwyższenie gotowości sił narodowych wydzielonych do dyspozycji NATO; reakcja **mini-koalicji wewnątrz NATO (?)**; uaktualnienie planów operacyjnych...
- Logistyka strategiczna i manewr strategiczny głównych sił wzmocnienia i kontrofensywa
- **Próg wojny nuklearnej???**

Dylematy narodowej kampanii obronnej

- **Państwo frontowe: problem zaskoczenia i znaczenie zdolności oraz operacji przeciwwzaskoczeniowych (aktywność wywiadu, kontrwywiadu, monitoring satelitarny, wykorzystanie OSINT...)**
- **Zintegrowana ochrona i obrona pogranicza –ciągłość bezpieczeństwa wschodniej granicy, Tarcza Wschód**
- **Agresja terytorialna i ... aterytorialna (jako kontynuacja agresji hybrydowej)**
- **Czas skutecznej wymuszonej obrony samodzielnej – zależny od skali zaskoczenia i metody obrony (stała, manewrowa, kordonowa, głęboka...)**
- **Państwo podziemne - zbrojny ruch oporu:**
 - powszechny (WOT?) czy profesjonalny (Wspec?)

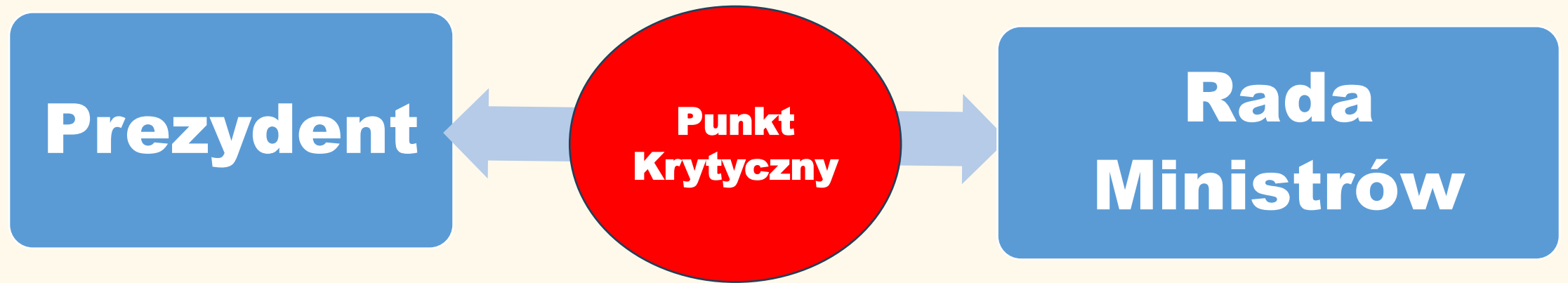
STRATEGIA PREPARACYJNA

(zadania w zakresie przygotowania systemu bezpieczeństwa narodowego)

STRATEGICZNE PRIORYTETY PREPARACYJNE

- 1. Podsystem kierowania bezpieczeństwem narodowym – integracja oraz systemowa poprawa współdziałania Prezydent – Rada Ministrów.**
- 2. Podsystemy operacyjne, w tym militarny i innych służb mundurowych – przede wszystkim jakościowa transformacja (rozwój, modernizacja) adekwatnie do potrzeb strategicznych.**
- 3. Podsystemy wsparcia (cywilne: administracyjne, gospodarcze, społeczne) – odporność strategiczna: powszechność przygotowań, w tym edukacja dla bezpieczeństwa, OC oraz rozwój przemysłu obronnego.**

Kierowanie bezpieczeństwem narodowym, w tym obroną państwa

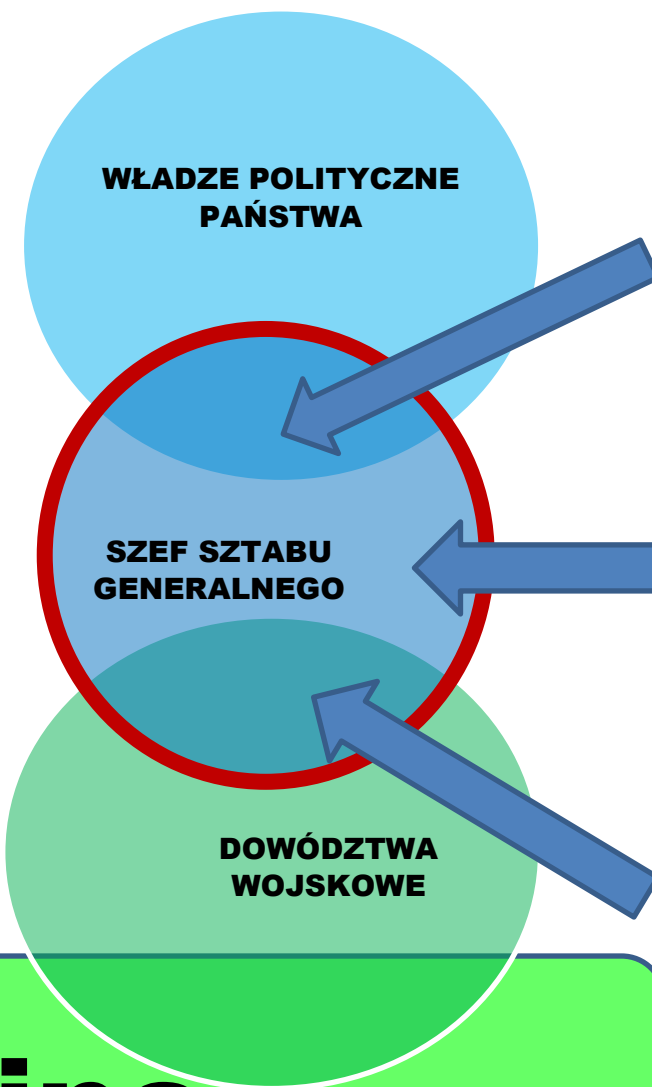
Warto uregulować:

- **Rada Gabinetowa** jako konstytucyjne forum współdziałania PRP-RM. Jej rola w czasie wojny.
- Rola **RBN** jako platformy politycznego konsensusu
- **Rada Ministrów na cz. W** (w ramach Rady Gabinetowej razem z PRP: jako **Wojenna Rada Gabinetowa/Gabinet Wojenny**)

Idealny model cywilnego zwierzchnictwa/kierowania Siłami Zbrojnymi przez władze państwa

**ROLA SZEFA SZTABU
GENERALNEGO JAKO
ZWORNIKA SYSTEMU
DEMOKRATYCZNEGO,
CYWILNO-WOJSKOWEGO
KIEROWANIA SIŁAMI
ZBROJNYMI**

Zadania szefa SG:

- **Doradza Ministrowi Obrony Narodowej (w czasie wojny – także Prezydentowi RP) w kierowaniu SZ**
- **Planuje obronę państwa przez siły zbrojne oraz programuje ich wieloletni rozwój**
- **Nadzoruje z ramienia MON (w czasie wojny – także PRP) realizację zadań przez dowództwa SZ**

Siły Zbrojne

OBECNY SYSTEM KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI (SKiD): ryzyko woluntaryzmu/samowoli zwierzchnictwa cywilnego w czasie pokoju i autonomizacji wojska w czasie wojny

PROPONOWANY SYSTEM KIEROWANIA I DOWODZENIA SIŁAMI ZBROJNYMI (SKiD)

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (1)

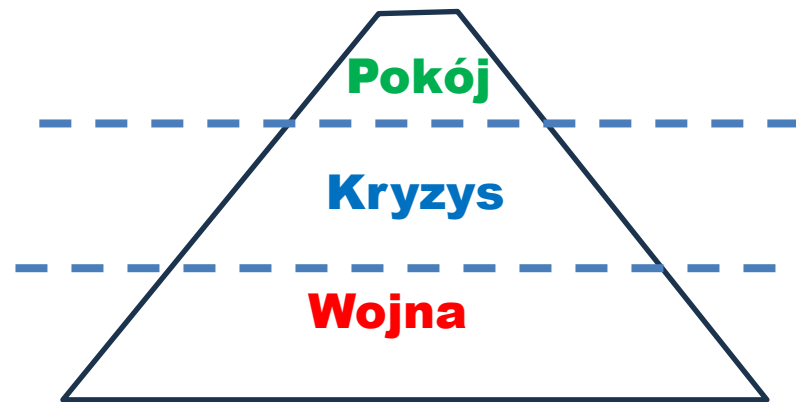
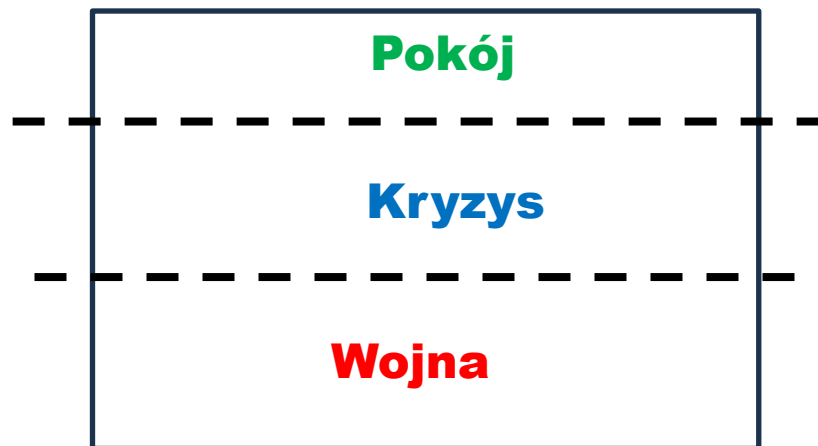
- **Kadrowe - paradygmat jakościowy a nie ilościowy:**
 - **Jakość wojska – równa najlepszym armiom NATO (ważne we wspólnych operacjach sojuszniczych), liczebność – na jaką nas stać po spełnieniu wymagań jakościowych.**
 - **Duża armia na czas W – tak (choć w ramach NATO nie jest to najważniejsze); duża armia w cz. P – niekoniecznie. Dlatego priorytet dla wojsk rezerwy!**

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (2)

- **Organizacyjne – wymagania szybkiego/uprzedzającego reagowania i długotrwałego działania w warunkach państwa frontowego II zimnej wojny:**
 - **Transformacja SKiD, zwłaszcza na styku decyzji polityczni – Dowództwo SZ**
 - **Uzupełnić zawodowe wojska operacyjne do pełnych etatów – gotowość do natychmiastowego działania!**
 - **Stworzyć formacje wojsk rezerwowych (w tym na bazie części WOT)**
 - **WOT natychmiast włączyć w system dowodzenia wojskowego: pod DGRSZ**
 - **Utworzyć Korpus Ochrony i Obrony Pogranicza (wspólnie ze SG) – a nie tylko komponent WOT**
 - **Rozwijać perspektywiczne rodzaje wojsk: cyberobrony, satelitarne, dronowe**

Ogólny model Sił Zbrojnych państwa frontowego w warunkach II (hybrydowej) zimnej wojny

Wojska operacyjne

Wojska rezerwowe

A: Wojska operacyjne (Armia operacyjna – w 100% uкомплекtowane już w cz. P (tak jak na K i W) żołnierzami zawodowymi i najnowocześniejszym sprzętem zdolne do natychmiastowego (na gwizdek) użycia w każdej chwili. W jej transformacji dominować muszą priorytety jakościowe: zdolności przeciwzaskoczeniowe, zdolności precyzyjnego rażenia na duże odległości, obrony p/rakietowej i p/dronowej

B: Wojska rezerwowe (Armia rezerwowa) – których formacje należy tworzyć już teraz, w czasie P częściowo uкомплекtowane kadrowo i w pełni sprzętem, prowadzące rotacyjne szkolenie rezerwistów i zdolne do sprawnego rozwijania się przez mobilizację żołnierzy rezerwy i sprzętu z gospodarki narodowej. Ich zadaniem jest odpowiedź na potrzeby ilościowe w czasie wojny, zwłaszcza długotrwałej.

Priorytety transformacji Sił Zbrojnych (3)

- **Techniczne – sfera niekinetyczna i kinetyczna**
 - Środki walki niekinetycznej/informacyjnej:
środki przeciwwzaskoczeniowe
(wywiad/kontrwywiad, środki kosmiczne),
cyberbroń, środki WRE
 - Środki rażenia i manewru:
 - **obrona powietrzna**
(przeciwrakietowa, przeciwlotnicza,
przeciwdronowa);
 - bezzałogowce/drony, w tym **drony myśliwskie**
(powietrzne, morskie i lądowe);
 - **broń precyzyjna** (rakietowa i artyleryjska) dalekiego
zasięgu (lądowa, powietrzna i morska)

Pozamilitarne podsystemy operacyjne

- Służby specjalne (AW, ABW, CBA, SWW, SKW) – **problem nadzoru**
- Policja, SOP – **unikać upolitycznienia**
- Straż Graniczna – **granice zewnętrzne UE (może na granicy wschodniej razem z nadgranicznymi formacjami WOT – Korpus Ochrony i Obrony Pogranicza?)**
- Straż Pożarna – główne **formacje OC na cz. W**

Gospodarcze i społeczne podsystemy wsparcia

- **Przemysł obronny** – unowocześnienie przez kooperację międzynarodową, istotne zwłaszcza w kontekście produkcji wysoce z informatyzowanych systemów walki i wsparcia
- **Zapasy strategiczne** – poziom krytyczny. Amunicja (precyzyjna!)
- **Systemy komunikacji** – infrastruktura krytyczna, bezpieczna łączność, cyber-
- **Edukacja** – powszechność przygotowań

SYNTEZA PRIORYTETÓW STRATEGICZNYCH RP

- **Strategiczne (długoterminowe) interesy państwa a nie doraźne (bieżące) cele polityczne** partii rządzącej muszą być podstawą rozwoju potencjału bezpieczeństwa
- **Konieczny jest aktywny udział w transformacji NATO i UE** stosownie do wymagań II zimnej wojny w Europie, w tym w budowie adekwatnego odstraszania sojuszniczego (problem udziału w *nuclear sharing*) oraz wdrażania **doktryny obrony uprzedzającej**
- **Prymat jakości nad ilością oraz zdolności przeciw-zaskoczeniowe, obrona powietrzna, broń precyzyjna dalekiego zasięgu, drony i przeciwdrony, wojska rezerwy to najważniejsze priorytety transformacji (rozwoju) sił zbrojnych**
- **Odporność strategiczna układu pozamilitarnego**

Główne wyzwania merytoryczne polskiej strategii bezpieczeństwa

- **Odstraszanie mocarstwa nuklearnego**
 - Wkład w odstraszanie sojusznicze (Nuclear Sharing?)
 - Zdolności samodzielnego odstraszania
- **Model sił zbrojnych państwa frontowego II zimnej wojny**
 - Profesjonalne siły wysokiej gotowości do natychmiastowego, **przeciwzaskoczeniowego** (wyprzedzającego!) reagowania obronnego
 - Masowe siły (formacje) rezerwowe
- **Obrona uprzedzająca dla obrony każdego cala/centymetra(?)**
 - Rozróżnianie: uprzedzenie (*preemptive* - dozwolone prawnie) a prewencja (*preventive* - niedozwolona)
 - Kontekst strategiczny, prawny, polityczny (sojuszniczy i narodowy)
 - Rola **zdolności przeciwzaskoczeniowych**
- **Operacje wielodomenowe i połączone**
 - Połączone (definiowane z perspektywy sił) – wspólne działania różnych RSZ w jednej lub więcej domenach środowiska bezpieczeństwa
 - Wielodomenowe (definiowane z punktu widzenia środowiska) – wspólne lub samodzielne działania RSZ w więcej niż jednej domenie środowiska
- **Obrona przeciwhybrydowa**

Zamiast zakończenia

A POZA TYM SĄDZĘ, ŻE CZAS NA... SZTUKĘ BEZPIECZEŃSTWA

...jak Katon Starszy kończący
wszystkie swoje wystąpienia w
Senacie rzymskim: „A ponadto
sądzę, że Kartagina musi być
zburzona!”

BEZPIECZEŃSTWO

międzynarodowe i narodowe (w tym obronność)

Sztuka bezpieczeństwa:

polityka i strategia bezpieczeństwa (w tym obronności),
zintegrowane (wielodomenowe, transsektorowe,
ponadresortowe) **operacje** bezpieczeństwa,
taktyka służb bezpieczeństwa

WOJSKOWOŚĆ

Sztuka wojenna:

strategia wojskowa,
sztuka operacyjna,
taktyka

Dziękuję😊

Pytania?

*zapraszam
też na:*

www.koziej.pl
[@skoziej](https://www.instagram.com/skoziej)